

System zarządzania zakładów ubezpieczeń

**Seminarium Podkomisji ds. Audytu i Kontroli Wewnętrznej
Polskiej Izby Ubezpieczeń**

23 maja 2016 r.

System zarządzania zakładów ubezpieczeń

Regularne przeglądy systemu
zarządzania - wytyczne
i rozwiązania praktyczne

Agenda

Część 2. Regularne przeglądy systemu zarządzania - wytyczne i rozwiązania praktyczne

- Regulacje prawne
- Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej
- Odpowiedzialność funkcji Compliance i Audytu Wewnętrznego
- Przegląd systemu zarządzania - rozwiązanie praktyczne oraz napotymane problemy
- Niezależna ocena funkcji Audytu Wewnętrznego

Dyrektywa Wypłacalność II	
Art. 41, pkt. 1	System zarządzania poddaje się regularnym przeeglądom wewnętrznym .
Art. 41, pkt. 3	Sporządzone na piśmie zasady zarządzania ryzykiem, kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz, gdzie stosowne, outsourcingu poddaje się przeeglądowi co najmniej raz w roku .
Art. 246	Systemy zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej oraz procedury sprawozdawcze wdraża się spójnie we wszystkich zakładach objętych nadzorem nad grupą, tak by można było kontrolować te systemy i procedury na poziomie grupy.
Ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (z dnia 11 września 2015 r.)	
Art. 45, pkt. 4	Zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji dokonują regularnego przeglądu funkcjonowania systemu zarządzania .
Art. 46, pkt. 3	Co najmniej raz w roku, ZU i ZR dokonują przeeglądu wdrożonych zasad zarządzania ryzykiem, kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz outsourcingu . Zasady te są dostosowywane do istotnych zmian w systemie zarządzania lub obszarze, którego dotyczą.

Zasady ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych (KNF, lipiec 2014)	
§ 45	Organ zarządzający powinien opracować i wdrożyć adekwatny i skuteczny system kontroli wewnętrznej , a organ nadzorujący lub komitet audytu powinien dokonywać okresowej oceny adekwatności i skuteczności zarówno całości systemu kontroli wewnętrznej, jak i wybranych jego elementów.
§ 50	Niezależnie od zadań przypisanych komórkom organizacyjnym instytucji nadzorowanej, i innym organom tej instytucji, odpowiedzialność za skuteczne zarządzanie ryzykiem powinien ponosić organ zarządzający .

Odpowiedzialność Zarządu oraz Rady Nadzorczej

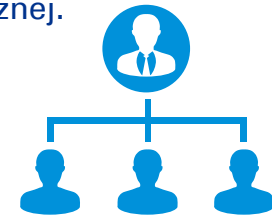
Odpowiedzialność Zarządu

- ✓ Wdrożenie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.
- ✓ Wdrożenie strategii zarządzania ryzykiem, jak również odpowiednich procedur w zakresie audytu wewnętrznego, zapewnienia zgodności, funkcji aktuarialnej.
- ✓ Przegląd wdrożonych zasad zarządzania ryzykiem, kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz outsourcingu.
- ✓ Weryfikacja skuteczności rozwiązań przyjętych w zakresie zarządzania ryzykiem.
- ✓ Zapewnienie funkcjonowania efektywnego audytu wewnętrznego, funkcji compliance, funkcji aktuarialnej.
- ✓ Monitorowanie procesu samooceny (przeglądy systemu zarządzania).
- ✓ Przekazywanie Radzie Nadzorczej informacji o skuteczności funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej oraz systemu zarządzania.

Odpowiedzialność Rady Nadzorczej

- ✓ Nadzór nad planowaniem i realizacją nowych projektów oraz wprowadzaniem zmian w procesach operacyjnych.
- ✓ Nadzór nad spójnością procesu zarządzania ryzykiem ze strategią, działalnością i planem finansowym Spółki.
- ✓ Nadzór nad zakresem i częstotliwością kontroli wewnętrznej oraz jej adekwatnością do poziomu narażenia Spółki na ryzyko.
- ✓ Zatwierdzanie: karty audytu i planu audytu wewnętrznego, zmian stanowiskowych osoby zarządzającej komórką audytu wewnętrznego (ZAW), budżetu AW i wynagrodzenia ZAW itd., zgodnie z wymogami Standardów IIA.
- ✓ Ostateczna akceptacja i ocena działalności poszczególnych funkcji systemu zarządzania i systemu kontroli wewnętrznej.

Odpowiedzialność funkcji audytu wewnętrznego

Art. 65, pkt 1 Ustawy:

„Funkcja audytu wewnętrznego obejmuje ocenę adekwatności i efektywności systemu kontroli wewnętrznej i innych elementów systemu zarządzania.”

Obowiązki funkcji audytu wewnętrznego

- **Regularna ocena odnośnie adekwatności i skuteczności:**
 - procesu zarządzania działalnością operacyjną i operacji ubezpieczeniowych,
 - Systemu kontroli wewnętrznej,
 - procesu zarządzania ryzykiem, zasad kontroli ryzyka,
 - stosowanych mechanizmów kontroli,
 - wykorzystywanych systemów informatycznych.
- Informowanie o szansach i słabościach, formułowanie rekomendacji odnośnie działań naprawczych i zaradczych.

Odpowiedzialność funkcji zgodności

Art. 64, pkt 2 Ustawy:

„Funkcja zgodności z przepisami obejmuje:

- 1) doradzanie zarządowi i radzie nadzorczej zakładu w zakresie zgodności wykonywania działalności ubezpieczeniowej lub reasekuracyjnej z przepisami prawa;
- 2) ocenę możliwego wpływu wszelkich zmian stanu prawnego na operacje zakładu;
- 3) określenie i ocenę ryzyka związanego z nieprzestrzeganiem przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez zakład standardów postępowania.”

Obowiązki funkcji zgodności z przepisami

- Monitorowanie zmian w przepisach prawa
- **Badanie i weryfikacja zgodności działalności ZU/ZR z przepisami prawa**
- Raportowanie do Zarządu i Rady Nadzorczej

Rozwiązania praktyczne (1/2)

Regularne przeglądy systemu zarządzania.

Spotykane rozwiązania praktyczne:

Wszystkie departamenty/funkcje:

- Dokonanie samooceny SKW przez poszczególne departamenty i raportowanie wyników do koordynatora SKW/Zarządu.

Audyt Wewnętrzny:

- Przeprowadzanie cyklicznego zadania audytowego – ocena Systemu Kontroli Wewnętrznej (SKW) – raportowanie wyników do Zarządu/RN. Wykorzystanie wiedzy z innych zadań audytowych oraz samoocen SKW wykonanych przez poszczególne departamenty zakładu/spółki,
- Przeprowadzanie cyklicznego audytu zarządzania ryzykiem i funkcji compliance – raportowanie wyników do Zarządu/RN,
- Przygotowanie rocznego sprawozdania z działalności AW dla Zarządu/RN,

Rozwiązania praktyczne (2/2)

❑ **Compliance:**

- Przygotowanie rocznego sprawozdania z działalności funkcji zgodności dla Zarządu/RN,

❑ **Zarząd:**

- Dokonanie oceny efektywności i funkcjonowania SKW i systemu zarządzania na podstawie wyników samooceny, raportów i sprawozdań AW i Compliance oraz własnej wiedzy i doświadczenia,
- Przygotowanie i przedstawienie wyników przeglądu i oceny SKW i systemu zarządzania RN/Komitetowi Audytu.

❑ **Rada Nadzorcza/Komitet Audytu:**

- Dokonanie własnej oceny efektywności i funkcjonowania SKW i systemu zarządzania na podstawie raportów i sprawozdań AW i Compliance, własnej wiedzy i doświadczenia oraz oceny dokonanej przez Zarząd.

Napotymane problemy – proponowane rozwiązania (1/2)

W praktyce często obserwujemy przypisanie funkcji Audytu Wewnętrznego zbyt dużego zakresu odpowiedzialności (np. ZAW odpowiedzialny za SKW czy Zarządzanie ryzykiem).

jak tego
uniknąć ?

Spotykane rozwiązania:

- Wydzielenie organizacyjne jednostek odpowiedzialnych za Zarządzanie Ryzykiem i SKW;
- Prawidłowy rozdział obowiązków i odpowiedzialności w regulacjach wewnętrznych;

Brak rozdzielenia podległości funkcji zarządzania i funkcji operacyjnych w ramach odpowiedzialności Prezesa Zarządu/Członka Zarządu.

Spotykane rozwiązania:

- Prawidłowy rozdział obowiązków i odpowiedzialności Członków Zarządu w regulacjach wewnętrznych.

Napotymane problemy – proponowane rozwiązania (2/2)

W praktyce obserwujemy duplikowanie zadań funkcji Compliance i funkcji Audytu Wewnętrznego.

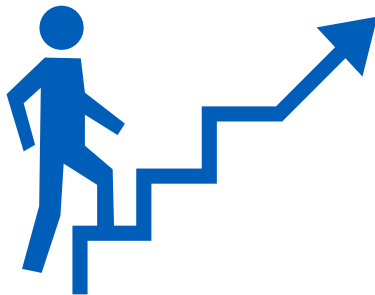
jak tego
uniknąć ?

Spotykane rozwiązania:

- cykliczne spotkania Dyrektorów funkcji audytu wewnętrznego i funkcji zapewnienia zgodności;
- udostępnianie i koordynowanie planów prac wykonywanych przez obie komórki;
- jasny, spisany podział odpowiedzialności;
- udostępnienie i wymiana wyników prac/raportów z audytu;
- udział Dyrektorów funkcji audytu wewnętrznego i funkcji compliance w spotkaniach Zarządu dotyczących systemu zarządzania i kontroli wewnętrznej.

Niezależna ocena funkcji audytu wewnętrznego

Celem przeprowadzenia niezależnej oceny funkcji audytu wewnętrznego jest zidentyfikowanie słabości, a także działań, których podjęcie umożliwi dalszy rozwój funkcji audytu wewnętrznego.

Weryfikacja:

- ✓ Zgodności działania komórki audytu wewnętrznego z najlepszymi praktykami rynkowymi oraz wytycznymi Międzynarodowych Standardów Profesjonalnej Praktyki Audytu Wewnętrznego (IIA),
- ✓ Narzędzi i technik wykorzystywanych przez audyt wewnętrzny, w tym ocenę stosowanej metodyki audytu,
- ✓ Stopnia, w jakim działania audytu wewnętrznego spełniają oczekiwania Interesariuszy,
- ✓ Struktury organizacyjnej AW i jego umiejscowienia w strukturze organizacyjnej zakładu/Spółki,
- ✓ Komunikacji i raportowania,
- ✓ Kompetencji personelu jednostki audytu wewnętrznego, w tym planowania zasobów ludzkich, rozwoju i szkoleń pracowników audytu wewnętrznego

Wytyczne w zakresie niezależnej oceny funkcji AW (1/2)

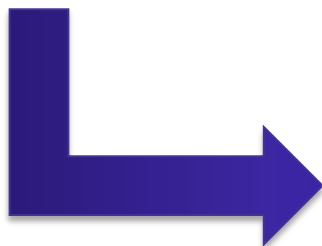
Międzynarodowe Standardy Profesjonalnej Praktyki Audytu Wewnętrznego	
1300	Zarządzający audytem wewnętrznym musi opracować i realizować program zapewnienia i poprawy jakości, obejmujący wszystkie aspekty działalności audytu wewnętrznego.
1310	Program zapewnienia i poprawy jakości musi uwzględniać zarówno oceny wewnętrzne , jak i zewnętrzne .
1311	<u>Oceny wewnętrzne muszą obejmować:</u> <ul style="list-style-type: none">• Bieżące monitorowanie działalności audytu wewnętrznego;• Okresowe przeglądy przeprowadzane drogą samooceny lub przez inną osobę – w ramach organizacji – posiadającą wystarczającą znajomość praktyki audytu wewnętrznego.

Ocena procesów
wewnątrz funkcji
audytu
wewnętrznego

Wytyczne w zakresie niezależnej oceny funkcji AW (2/2)

Międzynarodowe Standardy Profesjonalnej Praktyki Audytu Wewnętrznego	
1312	<p><u>Oceny zewnętrzne</u>, muszą być przeprowadzane co najmniej raz na pięć lat przez wykwalifikowaną osobę lub zespół spoza organizacji.</p> <p>Zarządzający audytem wewnętrznym musi omówić z radą:</p> <ul style="list-style-type: none">• formę i częstotliwość oceny zewnętrznej;• kwalifikacje i niezależność osoby lub zespołu oceniającego, w tym wszystkie potencjalne konflikty interesów.

Oceny zewnętrzne mogą być:

- 1) przeprowadzone w całości przez niezależny podmiot zewnętrzny;
- 2) w formie *samowalidacji* przeprowadzonej przez funkcję audytu wewnętrznego, która jest weryfikowana i potwierdzana przez jednostkę zewnętrzną.

Dziękujemy za uwagę

Dziękuję za uwagę

kpmg.pl

Wojciech Bieliński, Manager
m.: (+48) 519 118 081
e-mail: wbielinski@kpmg.pl

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

© 2016 KPMG Audyt spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. a Polish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity. All rights reserved.

The KPMG name and logo are registered trademarks or trademarks of KPMG International.